

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2005-04-05

NR: 24

KONTAKT: Tomas Lundberg, pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registrator@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Riksbanken påverkar den framtida inflationen, inte dagens

Vice Riksbankschef Villy Bergström talade idag på Landshypotek i Gävle-Dala om vad som vägleder penningpolitiken.

"Den senaste tiden har vi haft en hög BNP-tillväxt samtidigt som sysselsättningen utvecklats svagt och inflationen varit låg. Samtidigt har huspriserna fortsatt att stiga kraftigt och likaså kredittillväxten. Att det då uppkommer en debatt om penningpolitiken är inte så konstigt. Diskussionen har gått i båda riktningarna; dels finns det de som ansett penningpolitiken vara "för lite" expansiv och att sysselsättningen därmed hållits tillbaka i onödan, och dels finns det de som varnat för att den varit "för" expansiv och därmed eldat på tillgångspriserna för mycket. Något som dock förvånar mig är att kritiken mot Riksbanken, att räntan inte är tillräckligt låg, ofta grundar sig på dagens inflation och inte på bedömningarna om den framtida inflationen", inledde Bergström.

"Det är därför viktigt att klargöra att dagens inflation inte är vägledande för vad räntan ska vara idag. Den är dock viktig såtillvida att den utgör startvärdet för den prognos på 1-2 års sikt som vi gör över inflationen och som är vägledande i våra beslut om räntan", menade Bergström.

"När man följer debatten kan man ibland få uppfattningen att det finns en övertro om vad Riksbanken faktiskt kan göra med penningpolitiken särskilt på kort sikt. Rent hypotetiskt skulle det kanske gå att påverka inflationen de närmaste månaderna men i så fall skulle det krävas mycket stora ränteförändringar. Det skulle troligen medföra andra, mindre önskvärda, effekter i andra delar av ekonomin, till exempel stora kast i produktionen. Dessutom skulle det resultera i en ännu större effekt på inflationen på 1-2 års sikt eftersom det är i det tidsperspektivet som en förändring av räntan bedöms få störst effekt. Då vill det till att vi tror att inflationen i det perspektivet kommer att avvika kraftigt från målet", sade Bergström.

"Så är inte situationen i dag. Vi ser visserligen en fortsatt låg inflation under 2005 och 2006, men den bedöms vara i linje med målet mot slutet av prognoshorizonten – den horisont som alltså är vägledande för penningpolitiken idag. Det följer av att den inhemska inflationen väntas stiga i takt med konjunkturuppgången och minskade lediga resurser. Likaså antar vi att de faktorer som lett till fallande

■ priser på importerade varor under det senaste året gradvis kommer att avta under prognosperioden, även om vi tror på en fortsatt låg importerad inflation", redogjorde Bergström.

"De viktiga drivkrafterna bakom dagens låga inflation, det vill säga den snabba produktivitetstillväxten och den låga importerade inflationen, är dessutom faktorer som penningpolitiken till stor del inte rör på. Det är utbudsfaktorer som i sig verkar stimulerande på tillväxten – en tillväxt som redan är hög och dessutom överstiger vad som bedöms vara långsiktigt hållbart. Att då föra en mer expansiv penningpolitik för att driva upp de inhemska priserna skulle vara riskfyllt och kunna resultera i en inhemsk inflation som kan bli svår att stoppa om konjunkturen fortsätter utvecklas starkt och resursutnyttjandet stiger. Det skulle kunna spå på husprisutvecklingen och kreditexpansionen ytterligare, och leda till stora svängningar i den privata efterfrågan framöver", sade Bergström.

"Andra faktorer som i viss mån har bidragit till den låga inflationen är den ökade konkurrensen i detaljhandeln som har medfört sjunkande livsmedelspriser, och borttagandet av EU:s importkvoter på kläder och textilier. Låt mig här klargöra att sådana förändringar, framförallt sjunkande livsmedelspriser men i viss mån också borttagandet av importkvoter, åtminstone delvis innebär prisnivåanpassningar som är av övergående karaktär. Det är dock svårt att avgöra hur länge sådana anpassningar fortgår, men i inflationsrapporten gjorde vi bedömningen att de inte långsiktigt kommer att påverka inflationstakten i samma utsträckning som nu", sade Bergström.

"Vår senaste bedömning pekar alltså på en inflation i linje med målet mot slutet av prognosperioden. Om vi skulle hamna i ett läge med vikande konjunktur och en försämrad arbetsmarknad kan den bedömningen självklart behöva omprövas. Likaså om ekonomin tar oväntad fart. Precis som alltid beror penningpolitikens inriktning framöver på den nya information som inkommer om den ekonomiska utvecklingen utomlands och i Sverige, och hur Riksbanken värderar inflationsbilden", avslutade Bergström.